

Wyrównujemy szanse uczniów w zdobywaniu wiedzy

Sylwia Kostuch – Pielichowska , Maria Marszk

Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kartuzach

Kartuzy, ul. Klasztorna 4

Z naszej dotychczasowej praktyki szkolnej wiemy, że uczniowie mieszkający na wsi przeważnie reprezentują niższy poziom wiedzy i umiejętności z chemii niż ich rówieśnicy mieszkających w mieście. Ze względu na fakt, że uczniowie mieszkający na wsi stanowią około 65% uczniów I Liceum Ogólnokształcącego im. H. Derdowskiego w Kartuzach uznaliśmy, że problem należy przeanalizować i uwiarygodnić za pomocą liczb oraz ewentualnie podjąć starania w celu zmniejszenia różnic między tymi populacjami. Postanowiliśmy sprawdzić za pomocą analizy wyników testu diagnostycznego, ocen ze sprawdzianów oraz semestralnych czy różnice we wiedzy i umiejętnościach pomiędzy uczniami mieszkającymi na wsi lub w mieście (Kartuzy, Żukowo) są statystycznie istotne i czy odpowiednie formy naszej pracy pomagają w szybszym ich zatarciu. Aby uzyskać orientację o wiedzy i umiejętnościach uczniów na początku nauki w liceum przeprowadziliśmy test diagnostyczny opublikowany przez K.M. Pazdro w "Chemia. Program kształcenia w zakresie podstawowym do liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych oraz techników". W teście wzięło udział we wrześniu 2002r. i 2003 r. odpowiednio 217 i 256 uczniów. Uczniowie mieszkający na wsi osiągnęli niższe wyniki testu niż ich koledzy mieszkający w mieście: w roku 2002 odpowiednio 63,7% i 67,9%; a w roku 2003 - 51,3% i 58,9% (maksymalnej ilości punktów). Analiza wyników testu w poszczególnych klasach pozwoliła nam na ustalenie w jakim stopniu uczniowie spełniają wymagania programowe z zakresu gimnazjum i jakie zagadnienia sprawiają im największe trudności oraz zaproponowanie uczniom współpracy w celu wyrównania umiejętności.

Do obserwacji rozwoju uczniów pod względem nabywania wiedzy i umiejętności z chemii wybrałyśmy dwie klasy o nachyleniu biologiczno -chemicznym. W klasach tych realizowany był program nauczania chemii w zakresie rozszerzonym wg St. Hejwowska, R. Marcinkowska - Chemia. Program nauczania dla liceum ogólnokształcącego (numer w zestawie DKW – 4015 – 43/01). Prowadząc lekcje chemii skupiłyśmy się na pracy z uczniami osiągającymi słabsze wyniki i mieszkającymi na wsi. Praca ta polegała na aktywizowaniu uczniów na lekcjach (zwłaszcza powtórkowych) oraz zadawaniu dodatkowych zadań domowych w celu nabycia przez uczniów brakujących im umiejętności. Wyniki osiągnięte przez uczniów w klasie „G” analizowałyśmy w czasie od IX. 2002 do kwietnia 2004 a w klasie „H” od września 2003 do kwietnia 2004. W tych klasach uczniowie mieszkający na wsi stanowili odpowiednio 64 i 60,6 %. W obydwóch badanych klasach uczniowie mieszkający na wsi uzyskali nieco niższe wyniki testu diagnostycznego ale analiza statystyczna nie wykazała między nimi istotnych różnic. Zasadnym okazało się kontynuowanie badań porównawczych wyników nauczania osiągniętych przez uczniów mieszkających na wsi i w mieście w ciągu kolejnych miesięcy nauki w liceum. Wyniki trzech kolejnych sprawdzianów przeprowadzanych po każdym dziale nauczania oraz ocen semestralnych były w przypadku uczniów mieszkających na wsi o 15 – 22% niższe niż ich kolegów mieszkających w mieście. Natomiast porównanie ocen końcoworocznych oraz semestralnych w klasie „G” wykazało, że po roku nauki te dwie populacje uczniów bardzo zbliżyły się do siebie pod względem osiągniętych wyników.

Z prowadzonych przez nas analiz wynika, że w I semestrze nauki w liceum uczniowie pochodzący ze wsi mają pewne problemy z uzyskaniem wiedzy i umiejętności z chemii na poziomie dobrym. W toku dalszej nauki, dzięki naszym staraniom odnośnie wyrównania poziomu w klasie uczniowie ci są w stanie odrobić zaległości i podołać tempu nauki. W klasie II różnice w ocenach uzyskiwanych przez uczniów mieszkających na wsi lub w mieście są statystycznie nieistotne.